

Úvod

Dňa 11. 6. 2014 sme boli požiadaní o stručné zhodnotenie/posúdenie dvoch lokalít JV v blízkosti súčasného golfového areálu, ktoré ako budúca súčasť areálu majú byť zastavané.

Cieľom bolo:

- zistenie výskytu živočíchov
- posúdenie významnosti lokalít z hľadiska faunistického
- návrh opatrení na zníženie vplyvu výstavby na biodiverzitu územia

Vymedzenie a charakter lokalít

Obe lokality sa nachádzajú JV pod súčasným golfovým areálom na ľavom brehu Skalnatého potoka v jeho riečnej nive a priliehajú k pobrežnej vegetácii.

Lokalita 1 = budúce parkovisko; plocha cca 120x40 m je už antropogénne zmenená a z 90 % tvorená staršími aj novšími navezenými depóniami zeminy a štrku

Lokalita 2 = budúci akvapark; plocha cca 120x160 m je z veľkej časti podmáčaná, pokryv je z 1/3 trávnatý a z 2/3 mladý porast vŕby, jelše s aluviálnymi nánosmi Skal. potoka

Metodika

V krátkom období necelého 1 mesiaca (jún) boli najprv in situ presne identifikované záujmové lokality a potom observačnou metódou zisťovaný výskyt živočíchov - prioritne ornito- a herpetofauna.

Zistené druhy živočíchov

Keďže obe lokality sú plošne malé a bezprostredne na seba naväzujú (predelené sú len cestou), pre prirodzenú mobilitu živočíchov nie je možné ich výskyt determinovať výhradne pre niektorú z nich.

Amphibia: *Bombina variegata*, *Rana temporaria*

Reptilia: *Lacerta agilis*, *Anguis fragilis*

Aves: *Ciconia ciconia*, *Ciconia nigra*, *Anas platyrhynchos*, *Buteo buteo*, *Aquila pomarina*, *Motacilla alba*, *Motacilla cinerea*, *Saxicola rubetra*, *Turdus pilaris*, *Acrocephalus palustris*, *Sylvia atricapilla*, *S.communis*, *S.borin*, *Phylloscopus collybita*, *Ph.trochilus*, *Parus caeruleus*, *Sitta europaea*, *Lanius collurio*, *Passer montanus*, *P.domesticus*, *Fringilla coelebs*, *Carduelis carduelis*, *C.chloris*, *Carpodacus erythrinus*, *Emberiza citrinella*

Niektoré z uvedených druhov boli zistené len ako prelietajúce, ktorým ale lokality môžu príležitostne slúžiť ako trofický areál (*Ciconia ciconia*, *C. nigra*, *Buteo buteo*, *Aquila pomarina*).

Mammalia: *Arvicola terrestris*, stopy *Vulpes vulpes*, *Capreolus capreolus*, trus *Lepus europaeus*

Posúdenie lokalít z hľadiska faunistického

- Lokalita 1 je už z veľkej časti nepôvodná a zdevastovaná, biodiverzita je minimálna (okrem časti pri Skalnatom potoku). Lokalita 2 aj napriek antropickým vplyvom okolia je ešte reprodukčným a trofickým areálom najmä pre obojživelníky a vtáky.

- Všetky tu zistené druhy boli pravidelne pozorované (marec-jún 2014) aj na ploche golfového areálu.

- Zhodné biotopy/habitaty sa nachádzajú nad aj pod lokalitami 1 a 2 pozdĺž Skalnatého potoka, je teda predpoklad kontinuálneho výskytu zistených živočíchov pozdĺž biokoridoru

- Plánovaná a čiastočne už reálna výstavba (IBV) v bezprostrednej blízkosti oboch lokalít značne determinuje (hlavne do budúcnosti) a obmedzuje status týchto lokalít ako pôvodných biotopov s ich prírodnými funkciami.

Návrh opatrení na elimináciu vplyvov výstavby

1. zemné práce (a teda likvidáciu pôvodných biotopov) realizovať mimo obdobia hniezdenia vtákov a reprodukcie obojživelníkov
2. počas výstavby v migračnom období obojživelníkov realizovať ich transfer do príľahlých nedotknutých vhodných lokalít
3. bezpodmienečne! zachovať funkciu biokoridoru Skalnatého potoka, teda zamedziť výrub stromovej pobrežnej vegetácie a ponechať aj pás krovín pri potoku - funkcia ekotonu a prirodzenej/prírodnej clony od parkoviska, akvaparku, zastavaných plôch.

Záver

Pri zachovaní biokoridoru a jeho funkcie (Skalnatý potok a etáže jeho pobrežnej vegetácie) je reálny predpoklad, že pri zániku väčšej časti biotopov na lokalitách 1 a 2, sa živočíchy prirodzene presunú pozdĺž biokoridoru na podobné stanovišťa nad a pod lokalitami.

Riešiteľ: RNDr. Ladislav Spalek

5. júla 2014

1. ÚVOD

Počas spracovávanía monitoringu vegetácie na golfovom ihrisku v k.ú. Veľká Lomnica bola riešená ďalšia úloha týkajúca sa zhodnotenia vegetácie na 2 lokalitách nachádzajúcich sa juhovýchodne pod súčasným golfovým areálom.

Cieľom bolo:

- zhodnotenie vegetácie na jednotlivých lokalitách s dôrazom na chránené a ohrozené druhy
- posúdenie biotopov s dôrazom na biotopy európskeho a národného významu
- návrh opatrení na zníženie vplyvu výstavby na biodiverzitu územia

2. VYMEDZENIE A CHARAKTER LOKALÍT

Obe lokality sa nachádzajú JV pod súčasným golfovým areálom na ľavom brehu Skalnatého potoka v jeho riečnej nive.

Lokalita č. 1 (navrhované parkovisko): plocha cca 120x40m je už antropogénne zmenená a z 90 % tvorená staršími aj novšími navezenými depóniami zeminy a štrku.

Lokalita č. 2 (navrhovaný akvapark): plocha cca 120x160m je v súčasnosti (až na okrajové časti v kontakte s prístupovou cestou) bez antropogénneho zásahu.

3. METODIKA

Floristický výskum na biotopoch prebiehal v mesiaci jún 2014. Pri mapovaní biotopov bolo postupované podľa práce "Katalóg biotopov Slovenska" (Stanová, Valachovič, 2002). V zmysle platnej legislatívy boli mapované biotopy európskeho a národného významu, druhy európskeho a národného významu, druhy, ktoré sú radené do zoznamu ako prioritné a chránené druhy.

4. VÝSLEDKY

Lokalita č. 1 (navrhované parkovisko)

Biotop je antropogénne ovplyvnený a v súčasnosti je na ňom navezený štrk a zemina. Porastený je zväčša ruderalnou vegetáciou, v ktorej sa vyskytujú lúčne druhy a po okraji najmä v okolí pritekajúceho potoka (ktorý tečie už mimo posudzovanej lokality č.1) sa vyskytujú aj mokradné druhy. Na lokalite rastie pichliač roľný (*Cirsium arvense*), palina obyčajná (*Artemisia vulgaris*), pupenec roľný (*Convolvulus arvensis*), lipkavec obyčajný (*Galium aparine*), podbeľ liečivý (*Tussilago farfara*), žihľava dvojdomá (*Urtica dioica*), nátržník husí (*Potentilla anserina*), kostihoj lekársky (*Symphytum officinale*), čakanka obyčajná (*Cichorium intybus*), lopúch väčší (*Arctium lappa*), metlica trstnatá (*Deschampsia caespitosa*), lastovičník väčší (*Chelidonium majus*), iskerník plazivý (*Ranunculus repens*), konopnica napúchnutá (*Galeopsis tetrahit*), kapsička pastierska (*Capsella bursa-pastoris*), vratič obyčajný (*Tanacetum vulgare*), hluchavka biela (*Lamium album*), praslička roľná (*Equisetum arvense*), ostružina ožinová (*Rubus caesius* agg.). Z lúčnych druhov sú to druhy tráv, najmä reznáčka laločnatá (*Dactylis glomerata*), ovsík obyčajný (*Arrhenatherum elatius*), kostrava lúčna (*Festuca pratensis*) a smlz kroviskový (*Calamagrostis epigejos*), z ostatných druhov sa tu vyskytuje ďatelina lúčna (*Trifolium pratense*), ďatelina plazivá (*T. repens*), pakost lúčny (*Geranium pratense*), skorocel kopijovitý (*Plantago lanceolata*), skorocel prostredný (*P. media*), ľadenec rožkatý (*Lotus corniculatus*), alchemilka (*Alchemilla* sp.), zvonček konárstý (*Campanula patula*), púpava lekárska (*Taraxacum officinale*), rebríček obyčajný (*Achillea millefolium*), nevädzovec frygický (*Jacea phrygia*), ľubovník škvrnitý (*Hypericum maculatum*), iskerník prudký (*Ranunculus acris*). Na ploche sa vyskytujú aj kroviny, ktoré dosahujú nízku pokryvnosť. Vyskytuje sa tu vŕba krehká (*Salix fragilis*), vŕba purpurová (*S. purpurea*), čremcha obyčajná (*Padus avium*). Zaznamenali sme tu výskyt invázneho druhu hviezdnik ročný (*Stenactis annua*).

Lokalita č. 2 (navrhovaný akvapark)

Biotop je tvorený spoločenstvami vlhkých lúk, ktoré v dôsledku neobhospodarovania postupne zarastajú krovínami a stromami, najmä vrbami (*Salix fragilis*, *S. purpurea*, *S. aurita*, *S. caprea*), jelšou sivou (*Alnus incana*), čremchou obyčajnou (*Padus avium*) a krušinou jelšovou (*Frangula alnus*). V podrade sa vyskytuje mokradná vegetácia, v jarnom aspekte často dominuje záružlie močiarna (*Caltha palustris*). Na druhovej skladbe sa najviac podieľajú druhy ostríc (*Carex sp.*), sitín (*Juncus effusus*, *J. articulatus*), škripina lesná (*Scirpus sylvaticus*), ale aj ďalšie druhy ako napríklad túžobník brestový (*Filipendula ulmaria*), mäta dlholistá (*Mentha longifolia*), čerkáč obyčajný (*Lysimachia vulgaris*), čerkáč peniažtekový (*L. nummularia*), vojnovka belasá (*Polemonium coeruleum*), škarda močiarna (*Crepis paludosa*), pichliač močiarny (*Cirsium palustre*), pichliač riečny (*C. rivulare*), mäta roľná (*Mentha arvensis*), vrbica vrbolistá (*Lythrum salicaria*), praslička močiarna (*Equisetum palustre*), nezábudka močiarna (*Myosotis scorpioides* agg.), lipkavec močiarny (*Galium palustre*), iskerník plazivý (*Ranunculus repens*), iskerník plamenný (*R. flammula*), bahnička močiarna (*Eleocharis palustris*), vrbovka chlpatá (*Epilobium hirsutum*), ľuľok sladkohorký (*Solanum dulcamara*), veronika potočná (*Veronica beccabunga*) a v terénnych zníženinách sa vyskytujú porasty s pálkou širokolistou (*Typha latifolia*).

Medzi vlhkomilnými spoločenstvami sa na suchších miestach vyskytujú malé plochy s výskytom lúčnych spoločenstiev. Rastie tu klinček kartuziánsky (*Dianthus carthusianorum*), zvonček konáristy (*Campanula patula*), bôľhoj lekársky (*Anthyllis vulneraria*), mliečnik chvojkový (*Tithymallus cyparissias*), chrastavec roľný (*Knautia arvensis*), lipkavec jarný (*Galium verum*), alchemilka (*Alchemilla sp.*), krvavec lekársky (*Sanguisorba officinalis*), bedrovník lomikameňový (*Pimpinella saxifraga*) a ďalšie. Vpravo od toku Skalnatého potoka je väčšia plocha s nánosom štrku, ktorý vznikol naplavením a vyliatím vody z koryta.

Počas floristického výskumu sme na tejto lokalite v zmysle Červeného zoznamu papraďorastov a semenných rastlín Slovenska (Feráková, V., Maglocký, Š., Marhold, K., 2001) zaznamenali výskyt 3 druhov rastlín, ktoré sú zaradené medzi ohrozené druhy. Podľa stupňa ohrozenia sú zaradené do nasledujúcich kategórií:

VÚ - zraniteľný

valeriána celistvolistá (*Valeriana simplicifolia*)

ostrica Davallova (*Carex davalliana*)

Lr:nt takmer ohrozený

ostrica šupinatoplodá (*Carex lepidocarpa*)

Tieto druhy sú viazané na mokradné biotopy.

5. ZÁVER

Lokalita č. 1 je v súčasnosti zmenená a porastená zväčša ruderalnou vegetáciou. Lokalita č. 2 aj napriek tomu, že došlo zarastaním krovínami a stromami k zmenám v druhovom zložení bylín, predstavuje významný mokradný biotop, ktorý plní svoju funkciu v krajine. Vlhké lúky s podobným floristickým zložením sme zaznamenali na viacerých miestach pozdĺž Skalnatého potoka, ktorý v území tvorí biokoridor. Aby bola funkcia biokoridoru zachovaná je nevyhnutné pri plánovanej výstavbe nezasahovať do stability brehových porastov (ich odstraňovaním alebo úpravou toku). Okrem zachovania brehových porastov doporučujeme zachovanie kríkov a stromov alebo ich vysadenie v línii, ktoré budú tvoriť prirodzený lem okolo plánovaného parkoviska a akvaparku. Tento prvok (prirodzený lem z kríkov a stromov) bude plniť okrem botanického a zoologického hľadiska aj významnú úlohu z krajinárskeho hľadiska a významnou mierou prispeje k zníženiu hluku.